

Het heiligenboek

Ambrosius van Milaan Tom Zwaenepoel

Voor de rooms-katholieke Kerk is Ambrosius van Milaan (omstreeks 339-397) de belangrijkste prediker van de vierde eeuw en de eerste van de vier kerkvaders van de westerse Kerk. Samen met Hieronymus, Augustinus van Hippo en Gregorius de Grote bouwt hij de theologische fundamenten voor het (westerse) christendom. In de schilderkunst wordt die heilige afgebeeld als bisschop met staf, boek, geselroede, bijenkorf. Ambrosius' levensverhaal illustreert de sensationele ommekeer van staatsman tot bisschop. Zijn feestdag is op 7 december.

Hij wordt in Trier geboren uit een rijke christelijke Romeinse familie. Na het overlijden van zijn vader verhuist het gezin naar Rome. Daar geniet Ambrosius een wetenschappelijke en juridische opleiding en groeit hij uit tot een groot redenaar en advocaat. Omstreeks 370 wordt hij prefect van de provincies Liguria en Aemilia, met als standplaats Milaan. In die functie vertegenwoordigt hij de keizer in Noord-Italië. In 374 stellen hebben zowel de orthodoxen als de arianen een kandidaat voor de opvolger van de overleden Milanese bisschop. Wanneer Ambrosius de ruzie wil beslechten, wordt hij door beide partijen tot bisschop

gekozen. Hij laat zich prompt dopen en acht dagen later volgt de bisschopswijding. Omdat hij amper kennis heeft over de heilige Schrift, verdiept hij zich in de theologische literatuur. Als beroemd predikant maakt hij indruk op onder meer Augustinus van Hippo, die zich door hem laat bekeren en dopen (387).

In zijn nieuwe functie aarzelt Ambrosius niet om kritiek te uiten op koningen en keizers. Moedig strijdt hij voor de onafhankelijkheid van Kerk en staat en verdedigt hij het principe 'een keizer in, maar niet boven de Kerk'. Hij beklemtoont de binding van de staat aan morele principes, maar reduceert rechtvaardigheid niet tot een louter profane aangelegenheid. Hij ijvert voor de zuiverheid en eenheid van de Kerk, probeert te onderhandelen en een oplossing te vinden voor spanningen.

Ondanks zijn drukke geestelijke, politieke en diplomatieke activiteiten is Ambrosius ook literair actief. Hij correspondeert met kerkgeleerden en politici, schrijft redevoeringen, exegetische werken en Bijbelcommentaren, werken over moraal en ascese, theologische en dogmatische geschriften. Met die literatuur laat hij de hele Kerk een rijke 'schat' achter, vooral op het

gebied van het morele en maatschappelijke leven.

Ambrosius' preken en geschriften zijn eng verbonden met de Schrift, die hij op verlichtende wijze uitlegt. Hij baseert zich daarbij hoofdzakelijk op de Griekse kerkvaders en auteurs. Hij voert de lectio divina, het contemplatief lezen van de Bijbel, in Europa in. Die spirituele praktijk wordt door Augustinus en de navolgende monastieke traditie overgenomen. Het lezen is niet langer bestemd voor de verkondiging, zoals in de eerste eeuwen van het christendom. Voortaan behoort het langzaam, aandachtig en indringend lezen 'met de ogen' tot het gebed. In de lectio divina zijn de monniken ontvankelijk en stil om de stem van God te vernemen.

Ambrosius heeft de gave om zijn publiek te fascineren en te overtuigen. Hij munt uit door welsprekendheid, geleerdheid en vlijt. Volgens een legende vloog een zwerm bijen boven zijn wieg. De bijen druppelden honing in de mond van de baby, waardoor zijn latere redevoeringen 'zoet als honing' zijn. Zijn preken zijn doeltreffend omdat de redenaar een voorbeeld is voor de christelijke gemeenschap. Na zijn priesterwijding verdeelt hij zijn bezittingen onder de armen.

Hij leidt een radicaal arm leven, zet zich in voor de ziel- en armenzorg. In lange rijen wachten mensen om hem te spreken en bij hem troost en hoop te vinden.

Wanneer Ambrosius op Goede Vrijdag van het jaar 397 stervende is, strekt hij de armen nog eens uit, waarmee hij zijn mystieke deelname aan Jezus' dood en verrijzenis tot uitdrukking brengt. In het zwijgen van de woorden spreekt hij voor de laatste keer met het getuigenis van zijn leven.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

6 september, 9 uur, *Braambos op VRT één (herhaling omstreeks 22.50 uur op Canvas)*. *Corsica. In het voetspoor van de broedersschappen*. Geïnspireerd door de figuur van Sint-Franciscus werden in de loop der eeuwen in Corsica broedersschappen opgericht. Na de Tweede Wereldoorlog verdwenen ze haast, maar tegenwoordig is er opnieuw een zestigtal, met in totaal drieduizend – ook jeugdige – leden. Elk jaar viert ze op bijzondere wijze de Goede Week. Daartoe beschikken ze over een repertorium van eigen rituelen, die teruggaan op aloude overlevering. Hun polyfone gezangen maken indruk. Hun spiritualiteit is geworteld in een diepe band met de natuur, met het land, met het Corsicaans. Als broedersschappen stutten zij de gemeenschap in de kleine dorpen die bedreigd worden door de uittocht naar de steden. Ze slagen er op een unieke manier in om vanuit het verleden mensen van vandaag aan te spreken en tonen dat geloof een inspiratiebron kan zijn.

De vrome kudde

Naar de bioscoop Ingezonden door Jacqueline De Clerck

Een wereldkampioen boksen gaat naar de film. Hij parkeert zijn fiets aan het hek van de bioscoop en hangt er een briefje aan met de tekst:

– Stelen is zinloos. Deze fiets is eigendom van de wereldkampioen boksen.

Na afloop van de film blijkt de fiets alsnog gestolen. Aan het hek boven de lege plek prijkt een briefje met de tekst:

– Achtervolgen is zinloos. Getekend, wereldkampioen wielrennen.

In de wildernis Ingezonden door Ludo Dirckx

In de wildernis botst een ontdekkingsreiziger op een onbekende volksgroep. Zegt de man tegen het stamhoofd:

– U zult nooit geloven hoe ik hier ben geraakt. Een grote zilveren wondervogel heeft me gebracht. Is dat niet ongelooflijk?

Antwoordt het stamhoofd:

– Dat is inderdaad ongelooflijk! De meesten komen hier aan met het vliegtuig.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

eenvoudig restaurant	straf-werktuig	familieid	afgod	binnen-kort
hemel-lichaam	anders genaamd	niet dezelfde boom	namelijk	
2		6		
sier-plant	8	lichamelijke opvoeding	staat	
droevig		gebak		
		ooster-lengte	deel v.e. schip	
		proef-onderzoek		
huisdier		kaarten-boek	7	
snij-werktuig		neon		
4		grappen-maker	deel v.d. Bijbel	
		schrijf-gerei	brandstof	
bewijs-stuk	tijd-ruimte		3	
	metaal			
		hoeveel-heid	zangnoot	
		lidwoord		
afloop	5	oude Italiaanse munt		
Europese rivier				
		getijde	1	9
			telwoord	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

© De Puzzelaar

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
padmintou